

PROJEKT KONSTYTUCJI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

uchwalony przez Komisję Konstytucyjną Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
(fragmenty)

W imię Boga Wszechmogącego!

My, Naród Polski, pomni
- naszych ponad tysiącletnich dziejów związanych z dziedzictwem chrześcijańskim,
- chlubnej tradycji Konstytucji 3 Maja,
- męstwa i wytrwałości walk pokoleń o niepodległość,
- pokojowego zrywu „Solidarności”,
torujących drogę do wspólnoty suwerennych państw, pragnąc zbudowania Rzeczypospolitej silnej miłością i pracą swoich obywateli, pod opieką praw przez nich ustanowionych, naszą odzyskaną wolność wyrażamy na kartach niniejszej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział

1

ZASADY NACZELNE

Art. 1. Państwo Polskie jest Rzeczpospolitą.

Art. 2. 1. Rzeczpospolita Polska jako wspólne dobro wszystkich jej obywateli, jest suwerennym państwem demokratycznym, potwierdzającym i gwarantującym nienaruszalność praw człowieka, wynikających z jego przyrodzonej godności i wartości.
2. Rzeczpospolita chroni niepodległość i niezbywalne prawo do całości terytorialnej Państwa Polskiego oraz prawa człowieka i demokrację.

Art. 8. 1. Państwo i Kościół katolicki oraz inne kościoły i związki wyznaniowe są autonomiczne i niezależne, każde we własnym zakresie rządzi się własnymi prawami. Działają wobec siebie na zasadzie wzajemnego poszanowania i mogą prowadzić stosowne współdziałanie dla dobra człowieka i tworzonych przez niego wspólnot.
2. Stosunki między Państwem a Kościołem katolickim określają umowy zawarte ze Stolicą Apostolską.
3. Stosunek Państwa do innych kościołów oraz do związków wyznaniowych reguluje ustawa uchwalona po porozumieniu się z ich właściwymi przedstawicielstwami.

Art. 17. 1. Rzeczpospolita Polska uznaje przyrodzone prawo każdej istoty ludzkiej do życia od poczęcia i gwarantuje mu jego prawną ochronę.
2. Nikt nie może być karany śmiercią.
3. Nikt nie może być poddany torturom lub okrutnemu, nieludzkiemu albo poniżającemu traktowaniu lub karaniu.
4. Nikt nie może być poddany, bez dobrowolnie przez siebie wyrażonej zgody, eksperymentom lekarskim lub naukowym.

Art. 22. 1. Każdy ma prawo do ochrony swojego życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia, tajemnicy korespondencji, rozmów telefonicznych oraz mieszkania.
2. Przeszukanie osoby lub pomieszczeń może nastąpić na mocy postanowienia prokuratora lub sądu.
3. Ingerencja w to prawo jest dopuszczalna jedynie, jeśli jest przewidziana w ustawie oraz jest konieczna w interesie bezpieczeństwa państwowego i publicznego, a także w celu zapobieżenia skutkom katastrof lub klęsk żywiołowych, dla ochrony zdrowia lub moralności albo praw i wolności innych osób.

Art. 24. 1. Każdy ma prawo do wolności sumienia i religii. Prawo to obejmuje wolność posiadania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie swej religii przez uprawianie modlitw, kultu, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Wolność religii realizuje się także przez posiadanie kościołów czy miejsc kultu w zależności od potrzeb wierzących i prawo osób do korzystania z pomocy religijnej tam, gdzie się znajdują.
2. Państwo uznaje prawo rodziców do zapewnienia swoim dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie z ich przekonaniami. Każda prawnie uznana religia może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszone prawo do wolności religii innych osób i prawo niewierzących.

3. Wolność uzewnętrzniania religii może podlegać jedynie ograniczeniom ustawowo przewidzianym, gdy są one konieczne dla ochrony bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, zdrowia, moralności albo praw i wolności innych osób przy poszanowaniu równości i sprawiedliwości.

Art. 25. 1. Każdy ma prawo do wolności posiadania, przyjmowania, przekazywania i uzewnętrzniania w inny sposób myśli, przekonań lub poglądów według własnego wyboru.

2. Prawo to obejmuje także wolność poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji dotyczących działalności władz i osób publicznych państwa, instytucji państwowych i samorządowych.

3. Państwo gwarantuje wolność sztuki, nauki i badań naukowych i ogłaszania ich wyników.

4. Korzystanie z tych wolności nie może być ograniczone przez cenzurę prewencyjną ani przez system zezwoleń. Ustawa może przewidywać wymóg uzyskania zezwolenia na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej.

5. Korzystanie z tych wolności może być ustawowo ograniczone, gdy jest to konieczne w celu ochrony bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego albo zdrowia i moralności oraz praw i wolności innych osób.

Art. 34. 1. Obywatele mają prawo zbierania się, w celach pokojowych i bez broni, także w miejscach otwartych dla publiczności, bez konieczności uzyskania jakiegokolwiek zezwolenia.

2. Wolność zgromadzeń może podlegać ograniczeniom ustawowym, jeżeli wymaga tego wzgląd na bezpieczeństwo państwa, porządek publiczny, zdrowie, moralność oraz prawa i wolność innych osób.

Art. 39. 1. Każdy ma prawo do nauki.

2. Nauka w zakresie szkoły podstawowej jest obowiązkowa. Szkolnictwo państwowe w zakresie szkoły podstawowej jest bezpłatne.

3. Gwarantuje się autonomię wyższych uczelni.

Art. 83. 1. Ogłasza się referendum dla rozstrzygnięcia dotyczącego całkowitego lub częściowego uchylenia ustawy, jeżeli zażąda tego 500 tysięcy wyborców lub przynajmniej połowa sejmików wojewódzkich.

2. Nie jest dopuszczalne referendum w sprawie ustaw podatkowych i budżetu, amnestii oraz upoważnienia do ratyfikowania umów międzynarodowych. Referendum nie może dotyczyć praw człowieka chronionych konstytucyjnie.

3. Decyzje polityczne o szczególnym znaczeniu mogą być poddane pod referendum konsultacyjne.

4. Prawo do udziału w referendum mają obywatele korzystający z pełni praw wyborczych.

5. Wniosek poddany pod referendum jest przyjęty, jeżeli większość uprawnionych wzięła udział w głosowaniu i jeżeli uzyskał on większość ważnie oddanych głosów.

6. Ustawa organiczna określa zasady i tryb prowadzenia referendum.

* * *

W następnych numerach podamy inne fragmenty projektu.

*

"Neutrum" w kampanii wyborczej

Teraz, kiedy znamy już wyniki wyborów, dość ponure z perspektywy naszego Stowarzyszenia, przyszedł czas na podsumowanie naszego udziału w kampanii wyborczej: co zrobiliśmy i czy mogliśmy zrobić coś więcej? Pomysł, aby „Neutrum” wysunęło własnych kandydatów do Sejmu, upadł od razu, ponieważ hasło neutralności światopoglądowej państwa to zbyt mało na program wyborczy, poglądy zaś naszych członków na inne sprawy państwa są bardzo zróżnicowane. Ostatecznie pewna liczba członków „Neutrum” kandydowała po prostu z list swoich partii (Marzena Dobrowolska z Gdynii - KPN, Krzysztof Dołowy z Warszawy — Frakcja Społeczno-Liberalna Unii Demokratycznej) lub z list łączonych, jako reprezentanci różnych organizacji: Wiesław Kukła z Krakowa i Marian Urbaniak z Poznania, obaj PPS - lista Solidarności Pracy, Ewa Wozowska (Ruch na rzecz Praw Kobiet) i Dariusz Preiss („Wolność Sumienia”), oboje z Poznania — lista Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Magda Nowicka z Warszawy (Stowarzyszenie Feministyczne) - lista Solidarności Pracy. Ponadto dwie osoby z Warszawy: Wanda Nowicka i niżej podpisana, przyjęły przedstawioną „Neutrum” propozycję indywidualnego kandydowania z list Solidarności Pracy w terenie: Wanda w Sosnowcu, ja zaś w Łodzi. Stwarzało to nam podwójną możliwość: poparcia stowarzyszenia (SP nie ma statusu partii), które wpisało neutralność światopoglądową

państwa do swoich też programowych, i spopularyzowanie podczas kampanii wiedzy o „Neutrum” i jego celach. Samo „Neutrum” jako stowarzyszenie wystosowało apel do wyborców, który bez skrótów zamieścił tygodnik „Wprost”. Warszawski oddział przeprowadził akcję plakatową; wzory plakatów przekazaliśmy także tym oddziałom terenowym, których przedstawiciele kontaktowali się z Warszawą i zarządem krajowym. Ponadto przez trzy niedziele przed wyborami ustawiliśmy na Starym Mieście stolik „Neutrum”, sprzedając cegiełki na naszą akcję wyborczą, rozdając egzemplarze apelu i informacje o stowarzyszeniu, zachęcając do głosowania na kandydatów podzielających nasze poglądy. Niedzielni spacerowicze warszawscy okazali się ludźmi tolerancyjnymi: mimo wyraźnie sprecyzowanego na plakacie stanowiska w sprawie aborcji, łącznie w ciągu szesnastu godzin kontaktów ze sporym tłumem przechodniów usłyszeliśmy inwektywy tylko trzykrotnie („gudłaje”, „masoni” i „żydzi”). Zebrane czterysta tysięcy pokryło koszt ulotek, tak więc „stolik” okazał się najtańszą formą popularyzacji naszego stowarzyszenia, którą na przyszłość, przy ładnej pogodzie, bardzo polecamy innym oddziałom. Przy okazji zyskaliśmy członków i sympatyków, co jest chyba w tym wszystkim najcenniejsze. Moje indywidualne doświadczenia z kampanii nastrajają pesymistyczne, ale są też bardzo kształtujące. Poza tym, że udało mi się powiedzieć co nieco o „Neutrum” w lokalnym radiu, przez cały okres kampanii chodziłam ze swoimi ulotkami pod łódzkie zakłady pracy zatrudniające głównie kobiety. Chciałam namówić jak najwięcej pań do wzięcia udziału w wyborach, choćby po to tylko, żeby przyszli posłowie nie uchwalili im w końcu owej ustawy antyaborcyjnej, przeciwko której podczas tzw. konsultacji społecznej najostrzej zaprotestowała właśnie Łódź. Nie wiem, czy udało mi się przekonać wiele osób; przyjmowano mnie na ogół dobrze. W zakładach im. Marchlewskiego jedna z portierek wyszła nawet przed bramę dotrzymać mi towarzystwa i namawiała robotnice do brania ulotek. Jednak atmosfera ogólnego zniechęcenia i niewiary w możliwość wpływu na cokolwiek była przygnębiająca. Frekwencja wyborcza pokazała, że Łódź nie była pod tym względem wyjątkiem. Trudno się dziwić, że przeciętny człowiek nie próbował się nawet w tym wszystkim połączyć i nie wierzył nikomu, skoro wśród naszych członków, silnie przecież motywowanych wspólną ideą, panowała dezorientacja. W najgorszej sytuacji były osoby o „prawicowych” raczej poglądach: żadna z partii o takiej orientacji nie dawała gwarancji, że opowie się za świeckim charakterem państwa. Marzena Dobrowolska z Gdyni, działająca przedtem jednocześnie w KPN i „Neutrum”, już po wyborach, w których głosząc bliskie nam poglądy uzyskała dla KPN 8 tys. głosów, dowiedziała się od władz naczelnych tej partii, że KPN opiera się na wartościach chrześcijańskich i o żadnych hasłach neutralności światopoglądowej nie może być mowy. Tak więc Marzena oddała legitymację KPN, a przy okazji zakpięła sobie z ośmiu tysięcy wyborców. Czy „Neutrum” mogło zrobić coś więcej w tej kampanii? Moim zdaniem - przy posiadanych środkach i wobec takiej a nie innej sytuacji społecznej - nie. Własnej listy nie mogliśmy stworzyć z przyczyny podanej na wstępie. Z tych samych powodów nie mogliśmy poprzeć jakiegóż innej partii. Brak pieniędzy uniemożliwił nam szerszą akcję propagandowo-wyjaśniającą; zresztą rezultaty takiej akcji okazałyby się zapewne znikome. Wiele osób jest zdania, że wbrew pozorom zbawienne mogłyby się okazać cztery lata swobodnych rządów prawicy chrześcijańskiej, żeby wszyscy mogli się przekonać na własnej skórze, jak to wygląda w praktyce. Takie doświadczenie uświadomiłoby jasno i ludziom, i niektórym wahającym się partiom konieczność organizowania oporu. Tymczasem musimy przyjąć własny program walki i przetrwania, w porozumieniu z organizacjami o podobnych celach. Pamiętajmy też, że nie jesteśmy sami na świecie.

Anna Wolicka

*

W MIĘDZYNARODOWYM GRONIE

W październiku waszyngtoński Komitet Kryzysu Demograficznego (*Population Crisis Committee*) zorganizował dwudniowe spotkanie, w którym oprócz zaproszonej grupy polskich kobiet (m.in. „Neutrum”, „Pro-Femina” i PSF) wzięli udział goście z USA, Irlandii i Jugosławii. Przedmiotem rozmów było ograniczenie prawa do świadomego rodzicielstwa oraz sposoby przeciwstawiania się tym ograniczeniom. W obliczu grożącej w kilku krajach delegalizacji aborcji właśnie problem aborcji wysunął się w rozmowach na pierwsze miejsce. Omawiano

sposoby polemizowania z argumentami strony przeciwnej oraz konieczność organizowania się w obronie prawa kobiety do decydowania o sobie i swoim macierzyństwie. Celem rozmów było naświetlenie sytuacji w Polsce, odszukanie analogii do doświadczeń innych krajów oraz określenie roli i zakresu pomocy z zewnątrz. Przedstawiany niektórych gości spotkania.

Frances Kissling z Waszyngtonu, żarliwa katoliczka, prowadzi od wielu lat walkę wewnątrz Kościoła o prawo do wolności sumienia w sprawie aborcji i antykoncepcji. Jest przywódczynią ruchu „Katolicy za Wolnym Wyborem”. Posługuje się argumentem, że ani Stary Testament, ani nauka Chrystusa nie potępiają aborcji, mimo że była ona szeroko praktykowana w czasach biblijnych. Przez kilkanaście wieków swojej historii Kościół nie utożsamiał aborcji z morderstwem. Nie zajmował konsekwentnego wobec niej stanowiska, rozważając filozoficzny problem, czy i kiedy dusza wstępuje w płód ludzki. Gdyby Kościół był pewien, że — nie tracąc powagi — może z całkowitą pewnością ogłosić, iż aborcja jest morderstwem, dawno by to uczynił. Dopóki się to nie stało, katolik nie jest zobowiązany do posłuszeństwa wbrew własnemu sumieniu.

Lydia Neumann, amerykańska działaczka na rzecz planowania rodziny, podkreślała wartość zbierania aktualnych danych statystycznych dotyczących różnych metod antykoncepcyjnych (ich stosowania i skuteczności), ilości urodzin i aborcji oraz zdrowia, śmiertelności i przyczyn zgonów kobiet. Zebrane informacje stanowiłyby źródło danych dla prasy i prawodawców.

Lepa Mladjenović, feministka z Belgradu, jest współzałożycielką telefonu SOS, telefonu zaufania, który od 10 lat jest podporą dla wielu kobiet, głównie dla ofiar brutalnego traktowania w domu. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że wszystkie kobiety pełniące codzienne, kilkugodzinne dyżury telefoniczne, pracują społecznie.

Jon O'Brien, Irlandczyk, od lat zaangażowany w ruch na rzecz upowszechniania metod planowania rodziny i prawa kobiet do decydowania o swoim macierzyństwie. Jego duże doświadczenie w pracy w warunkach wszechobecnych rygorów narzucanych przez Kościół katolicki jest nie do przecenienia w naszej sytuacji.

Konstanty Gebert, dziennikarz, rozmawiał z uczestnikami seminarium na temat metod zainteresowania środków masowego przekazu tematyką planowania rodziny i sposobów przebijania się na łamy publikatorów.

W ramach podsumowania spotkania uczestnicy mówili o potrzebie podtrzymywania tego rodzaju międzynarodowych kontaktów dających okazję do wymiany doświadczeń, informacji i wspólnego poszerzania bazy organizacyjnej na rzecz walki o świadome macierzyństwo.

*

INFORMACJE DROBNE

Wkrótce nasze grono wzbogaci się o trójkę ekspertów od praw człowieka. Monika Kaczorowska i Ewa Wozowska z Poznania oraz Czesław Janik z Warszawy uczestniczą w kursie dla wykładowców w dziedzinie praw człowieka zorganizowanym przez Fundację Helsińską (listopad 1991 — maj 1992). W następnym numerze biuletynu rozpoczniemy cykl omówień międzynarodowych dokumentów stanowiących gwarancję tych praw (pod kątem zainteresowań naszego stowarzyszenia.

* * *

W dniu 21 września 1991 r. Zarząd Krajowy „Neutrum” podjął uchwałę o przystąpieniu Stowarzyszenia do Komitetu Krajowego Organizacji Pozarządowych. Na tym samym zebraniu przyjęto uchwałę o udziale „Neutrum” w tworzeniu Federacji na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny. Federacja będzie miała zapewnioną współpracę i pomoc europejskiej sekcji International Planned Parenthood Federation oraz francuskiej organizacji Est à Venir. Osoby, które w ramach naszego Stowarzyszenia chciałyby się zająć w terenie sprawami oświaty seksualnej i antykoncepcji, prosimy o kontakt z Wandą Nowicką (tel. 39-87-72).

* * *

W dniu 23 listopada 1991 Zarząd Krajowy zatwierdził wniosek o przystąpienie „Neutrum” do Międzynarodowej Unii Humanistycznej i Etycznej (*International Humanist and Ethical Union*)

*

Czym zajmują się władze miejskie

Zmieniają nazwy ulic..
Wejcherowo: ul Staszica (księdza!) na Wniebowstąpienia, ul. Ściegiennego (jw.) na Kalwańską.
Jastrzębie Zdrój: Góra Wyzwolenia na Boża Góra Prawa, Góra Żużłowa na Boża Góra Lewa.

· Pan burmistrz miasta Łuków, Stanisław Osypiński, skierował urzędowe pismo do ministra spraw zagranicznych RP Krzysztofa Skubiszewskiego o „spowodowanie wyjaśnienia w naszych publikacjach” sprawy „przykrości, na jakie narażony jest w czasie pobytu w USA prymas Polski Ks. Kard. Józef Glemp i o "szczególne potraktowanie tej sprawy na drodze dyplomatycznej".

· Pytanie z konkursu na dyrektora jednej z gorzowskich szkół: Przychodzi do pana ksiądz proboszcz z propozycją zorganizowania pielgrzymki uczniów do Częstochowy. Jak pan zareaguje?

*

ZARZĄD KRAJOWY "NEUTRUM"

wybrany na Walnym Zebraniu Delegatów 15 czerwca 1991

PREZYDIUM: prezes — Marek Witold Gromelski, wiceprezesa — Wiesław Kukła, Anna Wolicka, sekretarza — Barbara Klimonda, skarbnik — Joanna Kilanowicz, członkowie prezydium — Czesław Janik, Wanda Nowicka, Krystyna Zalega.

CZŁONKOWIE ZARZĄDU: Andrzej Foitik, Anna Jakubowska, Elwira Machowska, Zdzisław Nowak, Janusz Schminda, Aleksandra Solik oraz prezesa oddziałów terenowych.

(Publikacja: 04-12-2003)

Oryginał. (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3112>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl